

R. Juknevičienė: Siūloma kurti bendrą ES mechanizmą, apsaugantį Lietuvos teisėjus bei prokurorus nuo Rusijos neteisėto persekiojimo

Europos Parlamento (EP) Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų (LIBE) bei Užsienio reikalų (AFET) komitetų bendrame posėdyje šiandien buvo svarstoma, kaip reaguoti į Rusijos vykdomą Sausio 13-osios bylos teisėjų bei prokurorų persekiojimą.

Šio klausimo svarstymas įvyko europarlamentarės, LIBE komiteto narės Rasos Juknevičienės iniciatyva. Ji posėdyje pažymėjo, kad kad Rusijos Federacija vykdo hibridinę ataką, kurios tikslas – ne tik atkeršyti Lietuvai už teisingumo aktą Sausio 13-osios byloje, bet ir ardyti tarptautines teisėsaugos institucijas.

„Siekama kelti chaosą, mažinti pasitikėjimą, pakirsti solidarumą. Tai precedentas, kuriam pavykus, atakos gali būti ir prieš kitas šalis. Rusija naudoja savo narystę Interpole kaip įrankį ne tik prieš ES šalį, bet ir prieš pačią Interpolo prigimtį padėti vykdyti teisingumą“, – kalbėjo R. Juknevičienė.

Pasak EP narės, šiandien mes esame liudininkais, koks reikalingas yra ES solidarumas, ji pakvietė Europos Komisiją susitikimuose su Interpolo atstovais kelti klausimus apie Rusijos neteisėtus veiksmus, taip pat paragino tobulinti ieškomų asmenų sistemą taip, kad Interpolas nebūtų naudojamas politiniais tikslais.

„Tikiuosi, kad po šio posėdžio tęsime darbą ir bendromis pastangomis sukursime aiškų tolimesnių planą. Jo esmė – ES mechanizmo sukūrimas, kuris leistų apsaugoti ES piliečius nuo neteisėtų trečiųjų šalių atakų. Lietuvos teisėjai ir prokurorai turi būti apginti“, – pabrėžė R. Juknevičienė.

Posėdyje kalbėję kiti europarlamentarai išreiškė palaikymą siūlymui sukurti vieningą mechanizmą visoje Europos Sąjungoje, užtikrinantį, kad ES piliečiai nebūtų perduodami trečiosioms šalims, remiantis neteisėtais ar politiškai motyvuotais ekstradicijos prašymais. Tai galėtų būti apsikeitimo informacija platforma, kuri padėtų apsaugoti nuo tokių politiškai motyvuotų, prieš ES piliečius nukreiptų, Interpolo išduotų arešto orderių vykdymo. Komitetų nariai taip pat pritarė, kad reikia stiprinti bendradarbiavimą tarp šalių narių, siekiant apsaugoti savo piliečius nuo neteisėto trečiųjų šalių vykdomo persekiojimo, buvo išreikštas lūkestis, kad ES vieningai gins teisės viršenybės principą.

Be to, siūloma tobulinti Interpolo perspėjimo sistemą, kiek tai susiję su politiškai motyvuotais pranešimais.

Bendrame komitetų posėdyje dalyvavo Lietuvos teisingumo ministrė E. Dobrovolska, Teisėjų tarybos pirmininkė S. Rudėnaitė, Lietuvos Generalinė prokurorė N. Grunskienė, Europos Komisijos atstovai.

R. Juknevičienė: Siūloma kurti bendrą ES mechanizmą, apsaugantį Lietuvos teisėjus bei prokurorus nuo Rusijos neteisėto persekiojimo

2019 m. EP priimtoje Rezoliucijoje reikalaujama, kad „Rusijos valdžios institucijas nutrauktų neteisėtus veiksmus prieš Lietuvos Sausio 13-osios bylą nagrinėjusius prokurorus ir teisėjus“. Taip pat dokumente primenama, kad „neteisėtas prokurorų ir teisėjų persekiojimas dėl jų profesinės veiklos yra nepriimtinas išorinis spaudimas, besikertantis su teisės viršenybės principu“. Tuo atveju, jeigu Europos Sąjungos šalys narės gautų Rusijos Federacijos abipusės pagalbos teisinius prašymus, susijusius su neteisėtu Rusijos persekiojimu, nukreiptu prieš Lietuvos prokurorus ir teisėjus, dalyvavusius Sausio 13-osios byloje, kviečiama laikyti juos politiškai motyvuotais ir bendradarbiauti su kompetentingomis Lietuvos institucijomis bei atsisakyti teikti teisinę pagalbą Rusijos Federacijai.

Rusijos tyrimų komitetas pernai gruodį pranešė, kad Vilniaus apygardos teismo teisėjams Virginijai Pakalnytei-Tamošiūnaitei, Artūriui Šumskui ir Ainorai Kornelijai Macevičienei už akių pateikė kaltinimus dėl neva žinomai neteisėto nuosprendžio priėmimo Rusijos piliečiams. Vilniaus apygardos teismas 2019 m. kovą daugiau kaip 60 buvusių sovietų pareigūnų, karininkų pripažino kaltais dėl nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimų už jų vaidmenį per sovietų agresiją 1991 metų sausį. Dauguma iš jų buvo nuteisti už akių.

